

Sygn. akt I ACa 527/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Jerzy Paszkowski

Sędzia SA Hanna Muras

Sędzia SO del. Magdalena Sajur – Kordula (spr.)

Protokolant – st. sekr. sąd. Ewelina Borowska

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. Biuro (...) z siedzibą w K.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. akt XVI GC 150/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz (...) Sp. z o.o. Biuro (...) z siedzibą w K. kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 527/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2013r. Sąd Okręgowy w Warszawie, po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. Biuro (...) z siedzibą w K. przeciwko (...) sp. z o.o. w W. o zapłatę, zasądził od pozwanego na rzecz powoda odsetki ustawowe od:

1. Kwoty 98.400 zł od dnia 26 sierpnia 2012r. do dnia 24 grudnia 2012r.
2. Kwoty 93.480 zł od dnia 26 grudnia 2012r. do dnia 22 stycznia 2013r.

W pkt 2 wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.537 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy oparł swe rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych:

W dniu 15 marca 2011r. strony niniejszego postępowania zawarły umowę nr (...), zgodnie z którą (...) sp. z o.o. Biuro (...) z siedzibą w K. zobowiązało się do wykonania kompletnej dokumentacji branży elektroenergetycznej w zakresie przebudowy i budowy sieci zewnętrznych na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Wynagrodzenie z tytułu wykonania przedmiotu umowy było płatne w częściach z tytułu wykonania poszczególnych etapów umowy. Wynagrodzenie było płatne w wysokości 80% wynagrodzenia brutto należnego za przedmiot umowy po jego odbiorze, pozostałe 20% wykonawca otrzymać miał po uzyskaniu przez zamawiającego ostatecznej decyzji pozwolenia na budowę lub decyzją (...), lecz nie wcześniej niż po otrzymaniu stosownego wynagrodzenia przez zamawiającego od inwestora, za ten etap umowy.

W dniu 12 sierpnia 2011r. doszło do przekazania pozwanej spółce dokumentacji projektowej.

W dniu 27 lipca 2012r. została przesłana do pozwanej faktura nr (...) za projekt budowlany. W dniu 3 października 2012r. powód wezwał do zapłaty kwoty z ww. faktury do dnia 17 października 2012r.

Powód w związku z brakiem zapłaty wniósł w dniu 26 listopada 2012 roku niniejsze powództwo. Pozwany po wniesieniu pozwu w dniach 24 grudnia 2012 roku i 22 stycznia 2013 roku zapłacił powodowi kwotę główną dochodzoną pozwem.

Sąd Okręgowy zaznaczył na wstępie, że w związku z uregulowaniem części należności objętej żądaniem pozwu, powód w tym zakresie cofnął pozew a podtrzymał powództwo co do żądania zapłaty ustawowych odsetek jak w piśmie procesowym z dnia 27 marca 2013 roku. Powód cofnął powództwo w zakresie kwoty głównej oraz odsetek od kwoty 4 920 zł od dnia 25 grudnia do dnia zapłaty oraz od kwoty 93 480 zł od dnia 23 stycznia 2013r. do dnia zapłaty. Uznał, że kwestią sporną było żądanie zasądzenia ustawowych odsetek od kwoty 98 400 zł od dnia 26 sierpnia 2012r. do dnia 24 grudnia 2012r. oraz od kwoty 93 480 zł od dnia 26 grudnia 2012r. do dnia 22 stycznia 2013r.

Sąd I instancji podniósł, że zgodnie z art. 359 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. Natomiast z zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Ustawowy obowiązek zapłaty odsetek za opóźnienie dotyczy wyłącznie długu pieniężnego, a więc takiej sytuacji, gdy przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna (por. wyrok SN z dnia 5 lipca 2001 r., II CKN 1101/00, LEX nr 551098).

W konsekwencji Sąd uznał roszczenie o zasądzenia odsetek ustawowych od kwoty 98.400 zł od dnia 26 sierpnia 2012r. do dnia 24 grudnia 2012r. oraz od kwoty 93.480 zł od dnia 26 grudnia 2012r. do dnia 22 stycznia 2013r. za zasadne, gdyż pozwany dokonał płatności po wniesieniu niniejszego powództwa. Wobec tego ustawowe odsetki należą się od dnia wymagalności roszczenia do dnia zapłaty należności. Nie można się zgodzić z twierdzeniem pozwanego, że nie dał on powodów do wytoczenia niniejszego powództwa. W chwili wniesienia niniejszego pozwu pozwany nie uregulował należności objętej pozwem.

Orzeczenie o kosztach procesu oparto na treści art. 98 § 1 k.p.c. Strona przegrywająca sprawę jest zobowiązana zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia swoich praw. W niniejszej sprawie za stronę przegrywającą należało potraktować pozwaną spółkę, która uregulowała dochodzoną w niniejszej sprawie należności główną po wytoczeniu powództwa. Wobec powyższego, zdaniem Sądu I instancji, pozwana spółka zobowiązana jest zwrócić powodowi koszty procesu, które musiał ponieść z uwagi na dochodzenie swoich roszczeń w postępowaniu przez sądem tj. koszty zastępstwa procesowego 3 600 zł (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu), kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej za pełnomocnictwo oraz kwotę 4 920 zł tytułem opłaty od pozwu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości. Wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisu postępowania tj. art. 227 kpc, w z w. z art. 238 kpc poprzez zaniechanie rozpoznania wniosku dowodowego powoda zawartego w odpowiedzi na pozew z dnia 20.03.2012 r. o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci protokołu odbioru z dnia 20.07.2012 r.; analiza tego dokumentu wskazuje, iż powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę niezgodną z w/w protokołem ergo wystawił fakturę niezgodnie z umową; tym samym w myśl § 2 ust. 7 umowy z dnia 15.03.2011 r. nie ziszcil się zatem warunek nakładający na pozwanego obowiązek dokonania zapłaty kwoty głównej i w konsekwencji nie doszło do wystąpienia zwłoki w spełnieniu świadczenia, to zaś per se eliminuje możliwość zasądzenia na rzecz powoda odsetek ustawowych za opóźnienie;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 65 § 2 kc, art. 120 § 1 zd. 2 kc i art. 481 § 1 kc, w zw. z art. 233 kpc poprzez zaniechanie dokonania wykładni umowy w zakresie ustalenia daty wymagalności roszczenia powoda, a w konsekwencji dowolne przyjęcie, iż było ono wymagalne w dacie wytoczenia powództwa, ergo iżby doszło po stronie pozwanej do opóźnienia w spełnieniu świadczenia; Sąd meriti zasądzając odsetki ustawowe na rzecz powoda nie ustalił - pomimo zgłoszonego w tym zakresie zarzutu pozwanego - czy spełnione przez pozwanego roszczenie w zakresie kwoty głównej było wymagalne konstatując kierunkowo „Sąd uznał roszczenie o zasądzenia odsetek ustawowych (...) za zasadne gdyż pozwany dokonał płatności po wniesieniu niniejszego powództwa”.

W konsekwencji uchybień powyższych:

3. naruszenie art. 386 § 4 kpc poprzez nierozpoznanie istoty sprawy w skutek pozostawienia poza kontrolą jurydyczną kwestii związanych z ustaleniem daty wymagalności roszczenia powoda (w rzeczywistości braku owej wymagalności), co wykluczało możliwość procedowania w zakresie roszczenia w tytułu odsetek ustawowych

Z rzetelności procesowej nadto zarzucił:

4. naruszenie art. 321 § 1 kpc i w konsekwencji (implicite) art. 368 § 2 zd. 1, poprzez wyrokowanie niezgodnie z żądaniem pozwu wobec niezasądzenia żądanej przez powoda kwoty 5.106,29 zł po ograniczeniu powództwa, w konsekwencji zaś wskazanie w części dyspozytywnej skarżonego judykatu algorytmu wyliczenia odsetek ustawowych, który nakazuje pozwanemu zapłatę na rzecz powoda innej kwoty, niż żądana przez powoda, jednocześnie nadto utrudnia określenie wartości przedmiotu zaskarżenia.

Na podstawie art. 368 § 1 pkt. 5 kpc wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego wg norm przepisanych,

ewentualnie

2. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się bezzasadna i podlegała oddaleniu.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i uznaje je za swoje z tym, że dodatkowo ustala, że w dniu 20 lipca 2012r. doszło do odbioru przez pozwanego dokumentacji projektowej bez zastrzeżeń (dowód: protokół odbioru k.69).

W odniesieniu do pierwszego zarzutu apelacji, dotyczącego naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 238 k.p.c., stwierdzić należy, że istotnie Sąd Okręgowy nie ustosunkował się do zgłoszonego przez pozwanego wniosku o przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci protokołu odbioru dokumentacji projektowej, nie przeprowadził z niego dowodu, ani

nie oddalił wniosku dowodowego. Jednakże to uchybienie proceduralne nie miało żadnego wpływu na rozstrzygnięcie. Stwierdzenie na podstawie wymienionego dokumentu faktu, że w dniu 20 lipca 2012r. doszło do odbioru przedmiotu umowy bez zastrzeżeń, prowadzi bowiem do wniosku, że zrealizowała się przewidziana w umowie przesłanka płatności wynagrodzenia. W myśl § 2 ust. 3 umowy - 80% wynagrodzenia jest płatne przy odbiorze, zaś termin płatności zgodnie z § 2 ust. 7 wynosi 30 dni od prawidłowo wystawionej faktury VAT. Powód wystawił więc fakturę zasadnie i określił zgodny z umową termin płatności wynagrodzenia.

Zaznaczenia wymaga również okoliczność, że na rozprawie w dniu 11 grudnia 2013r. był obecny pełnomocnik powoda i nie zwrócił on uwagi Sądowi na ewentualne uchybienie przepisom postępowania w trybie art. 162 k.p.c. Nie zgłaszając zastrzeżenia do protokołu, stracił on prawo do powoływania się na powyższe uchybienie w dalszym toku postępowania.

Natomiast odnosząc się do niezgodnej, zdaniem apelującego, kwoty na którą opiewa faktura, to stwierdzić należy, iż przypadku sporządzenia protokołu odbioru w sposób przewidziany w umowie, powód był uprawniony do domagania się 80% wynagrodzenia czyli kwoty 98.400 zł. W wystawionej fakturze z dnia 25 lipca 2012r., która opiewała na kwotę 123.000 zł określono 30 dniowy termin płatności. W zakresie kwoty 98.400 zł faktura była wystawiona w sposób zgodny z umową i taką kwotę pozwany winien zapłacić do dnia 25 sierpnia 2012r. Niezasadne jest twierdzenie pozwanego, że faktura nie była prawidłowo wystawiona, co miałyby powodować że wynagrodzenie nie stało się wymagalne w chwili wniesienia pozwu, a nawet do chwili obecnej. Podkreślenia wymaga fakt, że w części dotyczącej 80% wynagrodzenia była ona prawidłowa. Kwestionując swój obowiązek zapłaty ponad kwotę 98.400 zł, pozwany winien uiścić w terminie część bezsporną. Pozwany nie zapłacił żadnej kwoty do daty wskazanej w fakturze, dlatego popadł w opóźnienie, gdyż roszczenie stało się wymagalne w dniu 26 sierpnia 2012r.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej, zgodnej z art. 65 § 2 k.c., wykładni umowy łączącej strony, wysnuł z niej zasadne wnioski dotyczące terminu płatności wynagrodzenia oraz, że wobec uchybienia terminowi płatności należą się powodowi odsetki za opóźnienie w myśl z art. 481 § 1 i 2 k.c. Przy uwzględnieniu okoliczności, że pozwany zapłacił w dniu 24 grudnia 2012r. kwotę 4.920 zł i w dniu 22 stycznia 2013r. kwotę 110.503,20 zł, Sąd Okręgowy prawidłowo orzekł o odsetkach w pkt 1 wyroku.

Zupełnie niezrozumiały wydaje się zarzut pozwanego, dotyczący rozstrzygnięcia niezgodnie z żądaniem powoda. Powód wyraźnie w piśmie procesowym z dnia 29 marca 2013r. (k.84-86) określił, że domaga się zasądzenia odsetek od kwoty 98.400 zł od 26 sierpnia 2012r. do 24 grudnia 2012r. i od kwoty 93.480 zł od 26 grudnia 2012r. do 22 stycznia 2013r. Sąd I instancji takie właśnie orzeczenie wydał. Kwestia braku kwotowego wyliczenia odsetek jest bez znaczenia, w sytuacji gdy mając podaną kwotę długu, okres opóźnienia i znając stopę odsetek (odsetki ustawowe) z łatwością można je wyliczyć. Nie doszło więc do zarzucanego w apelacji naruszenia art. 321 § 1 k.p.c.

Zasadnie Sąd Okręgowy stwierdził, że pozwany dał powód do wytoczenia powództwa. Nie uregulował swojego zobowiązania w terminie, płatność należności głównej nastąpiła już po wniesieniu pozwu, stąd, zgodnie z zasadą wyniku sporu (art. 98 k.p.c.), winien być uznany za przegrywającego sprawę.

Z powyższych względów, na mocy art.385 k.p.c., apelację jako bezzasadną należało oddalić.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego wydano na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c.